

Голові Разової спеціалізованої вченої ради
3/24 Львівського державного університету
фізичної культури ім. Івана Боберського,
д-р педагогічних наук, професору Данилевич М.В.

Відгук
офіційного опонента
кандидата педагогічних наук
Воронцова Олександра Станіславовича
на дисертаційну роботу **Фіщука Ігоря Михайловича**
на тему «Удосконалення військово-прикладної фізичної підготовки
курсантів через оптимізацію змісту вибіркового дисциплін»,
подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD)
з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка,
за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт

Актуальність обраної теми.

Прогресивні зміни стратегії, форм та способів застосування сил оборони, а також значне збільшення чисельності військовослужбовців Збройних сил України створили нагальну проблему всебічного реформування процесу навчання та виховання курсантів – майбутніх командирів різних ланок.

У наукових працях провідних вчених зазначено, що рівень загальної фізичної підготовленості та військово-прикладних рухових навичок курсантів третіх і четвертих курсів не забезпечує їхньої готовності до виконання професійних завдань згідно з обраною військовою спеціальністю. Також низка вчених стверджує, що чинні програми з фізичної підготовки не відповідають сучасним умовам навчально-бойової та бойової діяльності військовослужбовців Збройних сил України. Таким чином, актуальним питанням постає удосконалення програм фізичної підготовки курсантів третіх і четвертих курсів вищих військових навчальних закладів через оптимізацію змісту вибіркового дисциплін.

Розроблені дисертантом програми дають змогу забезпечити достатній рівень фізичної підготовленості курсантів для виконання завдань за призначенням.

Тому актуальність обраної Фіщуком І.М. теми «Удосконалення військово-прикладної фізичної підготовки курсантів через оптимізацію змісту вибіркового дисциплін» не викликає сумнівів.

Окрім того, дисертаційну роботу виконано на підставі плану наукової і науково-технічної діяльності Міністерства оборони України на 2020–2025 рр. за темою науково-дослідної роботи «Удосконалення фізичної підготовки курсантів Сухопутних військ засобами супутнього фізичного тренування» (шифр «Тренування»; номер держреєстрації 0120U102695) та «Удосконалення навчальних програм з фізичної підготовки курсантів вищих військових

навчальних закладів» (шифр «Удосконалення – ФП»; номер держреєстрації 0123U102834.

Оцінка наукового рівня дисертації і наукових публікацій здобувача.

Дисертація Фіщука Ігоря Михайловича на тему «Удосконалення військово-прикладної фізичної підготовки курсантів через оптимізацію змісту вибіркових дисциплін» є завершеним самостійним дослідженням, має важливе наукове, теоретичне та практичне значення щодо удосконалення змісту фізичної підготовки, що своєю чергою забезпечує ефективний тренувальний процес курсантів третього та четвертого курсів навчання вищих військових навчальних закладів.

Дисертаційна робота складається з анотації, змісту, переліку умовних позначень, вступу, п'яти розділів, висновків, покликань і додатків. Дисертацію викладено на 235 сторінках, ілюстровано 42 таблицями та 6 рисунками. Бібліографія містить 266 джерел, із них 54 іноземними мовами.

В результаті проведеного дослідження опубліковано 9 наукових праць, з них 5 публікацій у фахових виданнях України категорії «Б», 1 публікація у виданні, яке належить до бази даних Scopus, і 3 праці апробаційного характеру. Проблематика, зміст, кількість публікацій за дисертаційним дослідженням повністю відповідають вимогам МОН України. В опублікованих зі співавторами працях Фіщуку І.М. належать наукова ідея, планування й організація досліджень, нагромадження наукової інформації, аналіз та узагальнення отриманих результатів.

Слід зазначити, що наукові результати дисертаційного дослідження належним чином апробовані, а саме: на міжнародній науковій конференції «Фізична культура, спорт та фізична реабілітація в сучасному суспільстві» (Вінниця, 2021); міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичної підготовки та спорту Збройних Сил України, правоохоронних органів, рятувальних та інших спеціальних служб на шляху євроатлантичної інтеграції України» (Київ, 2021, 2022) та на засіданнях кафедри фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (2020–2023) і кафедри теорії та методики фізичної культури Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського (2021–2023).

Новизна представлених теоретичних та експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень.

В результаті дослідження:

доповнено наукові відомості про напрямки удосконалення загальної та військово-прикладної фізичної підготовки в системі професійної освіти вищих військово-навчальних закладів Збройних сил України;

доповнено дані щодо структури та організації фізичної підготовки курсантів ВВНЗ збройних сил країн – членів НАТО.

набули подальшого розвитку наукові дані про спеціальні фізичні якості та військово-прикладні рухові навички курсантів, які необхідно формувати під час занять з фізичної підготовки для підвищення рівня професійної підготовленості військовослужбовців.

Новими даними, які отримав автор у процесі дослідження, є те, що уперше науково обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено ефективність програм з фізичної підготовки курсантів третього та четвертого курсів навчання вищих військових навчальних закладів через оптимізацію змісту вибіркового дисциплін, які дозволяють забезпечити достатній рівень фізичної підготовленості курсантів для виконання професійних завдань.

Наукова обґрунтованість досліджень.

Обґрунтованість і достовірність наукових результатів забезпечується методологічною і теоретичною основою його вихідних положень, застосуванням комплексу методів наукового пошуку відповідно до мети і завдань роботи, якісним аналізом зібраного матеріалу. Усі наукові положення та висновки, які сформульовані у дисертації Фіщука І.М., достатньо обґрунтовані експериментальними даними, відповідають меті і завданням роботи. Ступінь вірогідності отриманих результатів забезпечується тривалістю дослідження, достатньою кількістю експериментальних даних, використанням доступних та інформативних методів дослідження, застосуванням відповідних методів математичної статистики.

Достовірність результатів дослідження.

Отримані здобувачем наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані у дисертації, обґрунтовані за допомогою сучасних та взаємодоповнюючих методів і методик наукового пошуку, залученням достатнього контингенту учасників дослідження, застосуванням коректних методів статистичної обробки отриманих результатів. Так, здобувачем використано такі методи: теоретичні методи (аналіз та узагальнення літературних джерел, документальний) – для розкриття суті проблеми та визначення шляхів її розв'язання; емпіричні методи (опитування, спостереження, тестування, експеримент) – для визначення ефективності чинної та авторських програм фізичної підготовки курсантів третього та четвертого курсів навчання у ВНЗ на основі вибіркової спрямованості військово-прикладної фізичної підготовки; методи математичної статистики – для обробки експериментальних даних та оцінювання достовірності отриманих результатів.

Окрім того, достовірність результатів дослідження підтверджується відповідними актами впровадження в практичну діяльність вищих військових навчальних закладів Збройних сил України.

Рівень виконання поставленого наукового завдання.

В дисертації Фіщука І.М. відповідно до мети дослідження коректно та послідовно визначено завдання, об'єкт та предмет дослідження, а саме:

Мета роботи – удосконалити зміст занять з фізичної підготовки курсантів третього та четвертого курсів у вищих військових навчальних закладах через оптимізацію змісту вибіркового дисциплін.

Завдання дослідження:

1. З'ясувати сучасні шляхи удосконалення фізичної підготовки курсантів у вищих військових навчальних закладах Збройних сил України та країн – членів НАТО.

2. Визначити засоби фізичної підготовки, які позитивно впливають на професійно важливі фізичні якості курсантів третього та четвертого курсів навчання.

3. Установити рівень фізичної підготовленості та функціонального стану курсантів третього та четвертого курсів навчання вищих військових навчальних закладів.

4. Обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність програм з фізичної підготовки курсантів третього та четвертого курсів навчання вищих військових навчальних закладів через оптимізацію змісту вибіркового дисциплін.

Об'єкт дослідження – фізична підготовка в системі професійної освіти у вищих військових навчальних закладах.

Предмет дослідження – зміст навчальних занять з фізичної підготовки курсантів третього та четвертого курсів навчання у вищих військових навчальних закладах.

Враховуючи зміст дисертації, використані методи дослідження та сформульовані висновки, можна стверджувати, що здобувач поставлені наукові завдання виконав на належному рівні.

Оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Вірогідність отриманих результатів у дисертаційній роботі Фіщука І.М. забезпечена адекватними методами дослідження, поставленим науковим завданням, коректною статистичною обробкою одержаних даних за допомогою відповідних методів дослідження, а також позитивним ефектом впровадження результатів роботи у практику. Дисертація Фіщука І.М. написана українською літературною мовою, орфографічно та стилістично витримана, характерна єдністю мети, завдань, змісту та висновків і свідчить про особистий внесок здобувача в науку, оформлена згідно з діючими вимогами.

Відсутність порушення академічної доброчесності, фабрикації, фальсифікації у дисертації та наукових публікаціях здобувача.

Використання текстових запозичень без відповідного звернення до джерела інформації відсутнє. У роботах, виконаних у співавторстві, відзначено особистий внесок автора. Аналіз дисертаційної роботи Фіщука І.М., наукових публікацій за результатами дослідження показав, що порушення академічної доброчесності, фабрикації, фальсифікації у дисертації та наукових публікаціях здобувача немає.

Характеристика основних структурних елементів дисертаційної роботи.

В першому розділі роботи «Сучасні аспекти фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів у системі професійної освіти» висвітлено перспективи розвитку фізичної підготовки в системі підготовки військових фахівців ВВНЗ сухопутних військ, визначено чинники, які впливають на процес фізичної підготовки у вищих військових навчальних закладах, проаналізовано основні аспекти розвитку фізичної підготовки у ВВНЗ країн-членів НАТО та особливості організації та проведення фізичної підготовки з урахуванням сучасних бойових дій.

В другому розділі «Методи та організація досліджень» дисертант описує використані методи, етапи розв'язання завдань та досліджуваній контингент. Дослідження проводилось на базі Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного в декілька етапів у період з 2019-го по 2023 рік.

В третьому розділі «Фізична підготовленість курсантів вищого військового навчального закладу» визначено рівень фізичної підготовленості курсантів вищих військових навчальних закладів Збройних сил України, проаналізовано динаміку загальної та військово-прикладної фізичної підготовленості курсантів вищого військового навчального закладу з урахуванням військових спеціальностей, а також визначено засоби фізичної підготовки, які позитивно впливають на професійно важливі фізичні якості курсантів.

В четвертому розділі «Ефективність програм фізичної підготовки курсантів старших курсів навчання на основі вибіркової спрямованості професійної освіти» проведено аналіз чинної програми з фізичної підготовки курсантів із навчальної дисципліни «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка», обґрунтовано програми із фізичної підготовки курсантів старших курсів навчання на основі вибіркової спрямованості професійної освіти, експериментально визначено вплив розроблених програм на рівень фізичної підготовленості курсантів, які навчалися на основі вибіркової спрямованості професійної освіти, а також на рівень професійної підготовленості курсантів старших курсів навчання. Дослідження щодо визначення ефективності розроблених програм для удосконалення загальної та військово-прикладної фізичної підготовленості курсантів довело, що запропонований зміст занять за програмами з фізичної підготовки на основі вибіркової спрямованості професійної освіти дозволяє достовірно поліпшувати рівень фізичної підготовленості.

У п'ятому розділі проведено узагальнення результатів дослідження та представлено три групи наукових результатів.

Висновки роботи сформульовано чітко та лаконічно, вони у повній мірі відповідають поставленій меті та завданням дослідження та представляють досягнення дисертанта.

Оцінюючи загалом позитивно дисертаційне дослідження, слід висловити окремі *дискусійні питання та зауваження*, серед яких:

1. Потребує більшого пояснення, чому для вибірових дисциплін Вами були обрані дисципліни «Військово-прикладне багатоборство» та «Функціональне багатоборство» та в чому полягає їх відмінність?

2. На нашу думку підрозділ 4.1. Аналіз чинної програми з фізичної підготовки курсантів із навчальної дисципліни «Фізичне виховання та спеціальна фізична підготовка» більш доцільніше було б представити в першому розділі, як аналіз літературних джерел.

3. З опису організації формувального експерименту незрозуміло, чим займалися курсанти контрольних груп, які вправи або комплекси вправ вони виконували та яке було фізичне навантаження.

4. На нашу думку, представлений у підрозділі 4.2 зміст занять за авторськими програмами доречніше було б представити у додатках.

5. В дисертаційній роботі було виявлено незначну кількість орфографічних, пунктуаційних, стилістичних, а також технічних помилок.

Проте, наведені дискусійні питання та зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, яка має вагому наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Висновок.

Дисертація Фіщука Ігоря Михайловича на тему «Удосконалення військово-прикладної фізичної підготовки курсантів через оптимізацію змісту вибірових дисциплін» є завершеним самостійним дослідженням, яке має актуальне теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (зі змінами), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 (зі змінами)), а її автор Фіщук Ігор Михайлович заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії (PhD) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Офіційний опонент:

Кандидат педагогічних наук,
професор кафедри спеціальної фізичної і бойової підготовки
навчально-наукового тренінгового центру оперативно-бойової підготовки
Національної академії Служби безпеки України

Воронцов Олександр Станіславович

«03» травня 2024 року

Підпис Воронцова О.С. підтверджую.
Керівник кадрового підрозділу

Боярченко Сергій Олександрович